

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Přírodopisu s cíli v oblastech OSV, EV a čtenářství

<p>Název učební jednotky (téma)</p>	<p>Planeta Země a my lidé</p>
<p>Stručná anotace učební jednotky</p>	<p>Žáci se v této učební jednotce dozvědí, co je to ekologie a čím se zabývá, jaké jsou momentální ekologické problémy na naší planetě Zemi a také se zamýšlí nad tím, jak by lidstvo mohlo Zemi pomoci a co by bylo dobré zlepšit. Nápomocným vodítkem je zde individuální četba krátkého textu s touto tematikou.</p> <p>Pracují samostatně, v párech a ve skupinkách. V učební jednotce si také každý žák zkusí pracovat metodami kritického myšlení I.N.S.E.R.T. a Pětílístek.</p> <p>Konečným výstupem je reflexe, kdy každý žák shrne na základě předchozích aktivit metodou Pětílístku, jaká je v současném stavu naše planeta Země a jak ji lidstvo může pomoci.</p>
<p>Nutné předpoklady</p> <p>(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).</p>	<p>—</p>
<p>Časový rozsah učební jednotky</p>	<p>2x 45 minut</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Věk žáků (ročník)	7., 8., 9. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano					Ano	Ano
Vyučovací obor(y)	Přírodopis						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	<p><i>Kompetence k učení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podněcujeme žáky k hledání několika variant řešení navozené situace formou spolupráce s ostatními, či vlastním samostatným přístupem. • Při probírání nového tématu používáme více různých přístupů k osvojení učiva. • Necháváme žáky analyzovat a vyhodnocovat situace. • Žákům připomínáme aktuální dění ve společnosti, které následně vyhodnocují. <p><i>Kompetence k řešení problémů:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváříme pozitivní atmosféru, ve které žáci otevřeně diskutují o životních zkušenostech a situacích, v případě potřeby jsme jim oporou. • Učíme žáky vyjádřit svůj názor promyšleným souvislým projevem. • Žákům poskytujeme prostor pro vlastní návrhy řešení jednotlivých životních situací, které společně prodiskutováváme. 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p><i>Kompetence komunikativní:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k respektování pravidel rozhovoru. • Vedeme žáky k umění naslouchat druhým, aby byli empatičtí a znali význam slova solidarita a tolerance. <p><i>Kompetence sociální a personální:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky vyjádřit vlastní názor při společných úkolech, učíme je vzájemně si naslouchat a také sdělit ostatním svůj názor, který se nebojí argumentačně obhájit a případně přijmout názor druhého. • Vedeme žáky k tomu, aby neměli obavu sdělit před ostatními své názory a byli zbaveni předsudků. <p><i>Kompetence občanská:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poskytujeme žákům podmínky, aby si na základě získaných vědomostí a informací vytvořili zdravý hodnotový žebříček. • Vedeme žáky k ochraně životního prostředí vlastním příkladem.
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák kultivovaně projevuje a prosazuje své názory, potřeby a práva. • Žák naslouchá ostatním a sdělí jim vlastní názor na dané téma. Ten dokáže obhájit tak, aby neútočil na sebeobraz posluchačů, kteří s názorem nesouhlasí: <ul style="list-style-type: none"> - nehodnotí nápady spolužáků; - v situacích nesouhlasu uvádí argumenty za „já“. <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vysvětlí, že problém/konflikt má více řešení a uvede příklady řešení na různých úrovních – jednotlivce, rodina, školní třída, příp. politika; vysvětlí, jak problém souvisí s jeho regionem. • Žák zhodnotí, zda je v případě daného problému/konfliktu třeba něco dělat, zda se má do jeho řešení zapojit a jak. • Žák navrhne příklady a realisticky naplánuje, jak by mohl svým

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>chováním přispět k řešení daného problému/konfliktu; odhadne, jaké bude mít jeho chování důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák na základě skupinové práce a poté i po nastudování naučného textu dokáže zformulovat ekologické problémy ve světě, popř. i v našem státě. • Žák dokáže v závěrečné reflexi jednoduchými řešeními navrhnout, jak mohou lidé pomoci znečištěné Planetě Zemi. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vychází z dosavadních vědomostí a zkušeností, porovnává s nimi čtený text, propojuje text s tím, co už věděl dříve. • Žák si buduje význam textu, ten neustále podrobuje kontrole a upřesňuje ho, klade si otázky v průběhu četby. • Žák čte aktivně, přemýšlí při tom, kombinuje různé postupy vedoucí k co nejlepšímu porozumění: <ul style="list-style-type: none"> - čte daný text s maximální soustředěností a porozuměním; - na základě přečteného pak průběžně plní dané úkoly k textu (vyplní tabulku I.N.S.E.R.T.).
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Přírodopis</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<p>Konečným výstupem bude zamyšlení a následně písemná reflexe každého žáka na téma <i>Planeta Země a my lidé</i> – pracovat se bude metodou Pětিলístku.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis učební jednotky

1. Evokace (10 min)

Učitel ukáže třídě obrázky na téma – *ekologické problémy světa*, (Příloha A) – a na jejich základě nechá žáky hádat, o čem bude vyučovací hodina.

Žáci během prezentace přemýšlí, co vše za dané problémy na obrázcích vidí a poté si to společně sdělí.

2. Práce ve skupinách (10 min)

Potom se žáci rozdělí do skupin po čtyřech, určí si zapisovatele a mluvčího, a přemýšlí nad následujícími otázkami, které včetně odpovědí, zaznamenají na volný list papíru:

- *Co je to podle vás EKOLOGIE a čím se zabývá?*
- *Jak byste definovali životní prostředí?*
- *Jaké jsou podle vás základní složky životního prostředí?*
- *Zkuste přijít alespoň na 5 ekologických problémů světa a stručně je popsat (5 min.)*

Poté každá skupina prezentuje, na co přišla a učitel zapisuje stručně jejich názory do myšlenkové mapy na tabuli. Více se pozastaví u poslední otázky – ekologické problémy.

3. Práce s textem (10 min)

Následuje text o ekologii (Příloha B), který si každý žák přečte individuálním čtením tzv. metodou I.N.S.E.R.T. (Příloha C).

Mají za úkol do tabulky vypsát ke každé značce libovolný počet poznámek, je možné, že u některé značky nebudou mít zapsáno nic.

Pak dobrovolníci přečtou hlasitě před celou třídou fakta, která si přiřadili k jednotlivým značkám a společně dohromady konzultují otázky, které je napadly a zkoušejí si na ně najít odpověď.

4. Reflexe (10 min)

Učitel zadá žákům následující otázky k zamyšlení a společně je rozebírají:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jak jsi reagoval/a, když někdo řekl nápad, se kterým jsi nesouhlasil/a? Jak zněla věta, kterou jsi dával svůj nesouhlas najevo? ➤ Jak reagovali ostatní na tvé nápady? ➤ Představ si, že právě řekl někdo nápad, se kterým nesouhlasíš, jak dáš svůj nesouhlas najevo? ➤ Co je podle tebe důležité dělat, když dáváme někomu najevo nesouhlas s jeho nápadem a proč? <p>5. Shrnutí – Pětílístek (15 min)</p> <p>Na závěr proběhne shrnující část, kdy každý žák zaznamená metodou pětílístku (Příloha D), své shrnutí na téma Planeta Země a my lidé.</p> <p>V dalších 5 minutách pokud zbude čas, pak přečtou své pětílístky svému sousedovi a zájemci pak mohou přečíst i před celou třídou.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Obrázky</p> <p>Příloha B – Naučný text <i>Ekologie</i></p> <p>Příloha C – Popis metody Insert</p> <p>Příloha D – Pětílístek</p> <p>Příloha E – Pětílístek – popis metody</p> <p>STEELOVÁ, Jeannie L. <i>Co je kritické myšlení</i>. Praha : Kritické myšlení 2007. 38 s.</p>
	<p>Mgr. Markéta Ladová</p> <p>ZŠ, MŠ, ZUŠ Jesenice</p> <p>K Rybníku 800, 252 42 Jesenice</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná sebereflexe učitele
(následuje po odučení učební jednotky)

<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Osvědčila se po sepsání nějaké myšlenky vždy následná konzultace se spolužákem ve dvojici, kdy si třeba vzájemně své názory doplnili a také z některých spadl ostych a přihlásili se i na hlasité čtení před celou třídou.</p> <p>Při práci ve skupině je dobré žákům říci, ať si zvolí někoho, kdo bude zapisovatel a někoho, kdo bude jejich mluvčí, popř. by si měli rozdělit i nějaké další role určené učitelem – napomáhá to k větší aktivizaci všech žáků ve skupině.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Důsledně dodržovat čas, aby také závěrečná reflexivní část měla svůj prostor.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Naučný text – ekologie

Ekologie je věda, která se zabývá vztahy mezi živými organismy a jejich životním prostředím.

Životním prostředím se nazývá prostor, ve kterém žijeme. Životní prostředí člověka dělíme na přírodní (les, louka...) a umělé (silnice, obydlí...). Umělé životní prostředí vytvořil člověk svou prací z prostředí přírodního a to hlavně za posledních dvě stě let, kdy objevil nové zdroje energie.

Základní složky životního prostředí jsou vzduch, voda a půda.

• Vzduch

Obsahuje životadárný kyslík, který potřebujeme k dýchání. Kyslík produkují zelené rostliny jak na souši, tak i ve vodě. Nedostatek kyslíku na Zemi se může stát vážným ekologickým problémem, neboť člověk pořád zmenšuje zelené plochy (např. kácením tropických deštných lesů), ropou znečišťuje mořské plochy, zatímco spotřeba kyslíku v průmyslu, při výrobě tepla či v dopravě stále narůstá (např. jediné auto spotřebuje při cestě z Chebu do Ostravy a zpět tolik kyslíku, kolik člověk za celý život).

Dalším ekologickým problémem je ozonová díra. V atmosféře asi třicet kilometrů nad zemským povrchem tvoří vrstva ozonu (ozon je zvláštní forma kyslíku) ochranný štít proti ultrafialovému záření z vesmíru, které v nadměrném množství poškozuje naše zdraví. Vlivem některých chemických látek (např. náplní do chladniček, freonových rozprašovačů aj.) se porušuje ozonový obal atmosféry a vznikají ozonové díry, jimiž na Zemi proniká škodlivé záření.

Jiným celosvětovým problémem spojeným s ochranou ovzduší je tzv. skleníkový efekt. Souvisí s nadprodukcí oxidu uhličitého a dalších, tzv. skleníkových plynů, které se hromadí v zemské atmosféře a jako pod pokličkou zadržují pod sebou teplo. Tyto plyny vznikají spalováním některých látek, především uhlí a ropy. Zadržováním tepla by podle některých vědeckých teorií mělo docházet k oteplování Země. Začnou tát ledovce a tím se zvýší hladina moří. Důsledkem budou záplavy v pobřežních oblastech, kde žije velké množství lidí.

K velkému znečišťování ovzduší dochází při ekologických katastrofách. Např. při úniku jedovatých látek do ovzduší z továrny na výrobu umělých hnojiv v Indii v roce 1979 zahynulo 3 600 osob a dalších 50 000 bylo trvale postiženo.

• Voda

S rozvojem průmyslové i zemědělské výroby narůstá problém znečišťování **vody**. Povrchové vody (řeky, rybníky, nádrže...) slouží v některých oblastech po úpravě jako užitková i pitná voda. Největšími znečišťovateli povrchové vody jsou průmysl (průmyslová odpadní voda) a domácnosti (odpadní voda). Domácí odpad se zpracovává v čistírnách odpadních vod, kam ústí kanalizační sítě z měst či vesnic.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Také továrny mají vlastní čističky, kudy musí protéci průmyslově znečištěná voda dřív, než je vypuštěna do potoků a řek.

Podzemní vody (prameny a podzemní jezera), které jsou nejlepšími zásobárnami pitné vody, jsou nejvíce ohroženy chemikáliemi používanými v zemědělství a ropnými produkty. Ropa unikající z podmořských vrtů či havarovaných lodí – tankerů ohrožuje také moře a oceány. Dalším nebezpečím je skladování radioaktivního odpadu (odpadu z provozu atomových elektráren) na mořském dně.

• Půda

Je nezbytná pro získávání potravin i jako zdroj surovin pro výrobu energie (dřevo, uhlí). I půda je civilizací ohrožena a to nejvíce znečišťováním a erozí.

Půdu znečišťují látky, které se do ní dostávají jednak spadem z ovzduší (popílek) a znečištěnou vodou, jednak je tam přímo ukládá člověk v podobě chemikálií používaných proti zemědělským škůdcům, umělých hnojiv a odpadků (pro představu - obyčejnou plechovku rozloží půda po 100 letech, polyetylenový obal za 300 let, hliníkový obal za 400 let a se sklem si poradí až po několika tisíciletích!).

Eroze znamená odnášení půdy. Půda může být odplavována deštěm či odnášena větrem. K největším erozím dochází v místech, která člověk narušil vymýcením rostlin a stromů, jejichž kořeny držely půdu na místě.

Ochranou životního prostředí se dnes zabývá mnoho státních organizací (ministerstvo životního prostředí) i nestátních organizací. Nejznámější mezinárodní organizace se jmenuje Greenpeace.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

✓	
—	
+	
?	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Insert

Jde o metodu, kterou si čtenář zpracovává text při prvním čtení, a která mu má pomoci vnímat text pozorně a uvědomovat si lépe informace, které text obsahuje.

Čtenář během čtení rozhoduje o tom, jaký má vztah k té či oné informaci, může se po přečtení textu vracet k místům, která mu byla při prvním čtení nejasná, apod. Nejdůležitější informace si může nakonec seřadit do tabulky INSERT, která žákovi ve škole slouží místo zápisu do sešitu. Učitel musí počítat s tím, že každý žák bude mít jiný zápis.

Postup

1. Instrukce k četbě se značkami INSERT

Čtete text s tužkou v ruce. Během první četby se zamýšlejte nad významem informací, na které v textu narazíte. Informace označujte a využívejte k tomu následující znaménka:

✓	Udělejte „fajfku“ na okraji textu, jestliže něco z toho, co čtete, potvrzuje to, co jste věděli nebo si mysleli, že víte.
-	Udělejte mínus, jestliže informace, kterou čtete, je v rozporu s tím, co jste si mysleli nebo jste slyšeli.
+	Udělejte plus, jestliže informace, kterou se dozvíte, je pro vás nová a důvěřujete jí.
?	Udělejte otazník, jestliže objevíte informaci, které nerozumíte, která vás mate nebo o které byste se chtěli dozvědět více.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poznámka: Až si budete dělat během čtení znaménka, neoznačujte každou informaci, kterou text obsahuje. Značka by měla odrážet váš vztah k vybrané informaci – totiž to, zda považujete informaci za důležitou, zajímavou, apod. Využijte zhruba jednu nebo dvě značky na odstavec, někde více, jinde méně.

Je šikovné dělat značky po pravém okraji textu. Pokud je to pro lepší orientaci v textu potřeba, můžete si podtrhnout konkrétní slova, k nimž se značka vztahuje.

Dbejte na to, abyste označovali opravdu konkrétní informace, a ne třeba celé hnízdo informací (např. označit celý odstavec nedává smysl, protože odstavec obvykle obsahuje mnohem víc, než jednu informaci).

Tabulka INSERTu

Když žáci prodiskutují, nač v textu narazili (učitel má několik možností, jak vést tuto diskusi – ale nesmí ji vynechat), přistoupíme v hodině k zápisu (k fázi reflexe). Zápis může být proveden různými způsoby, často se volí tabulka INSERTu. Žák si v ní zapisuje pod znaménka INSERTu ty informace, které sám považuje za významné.

Tabulku si vyplní každý žák individuálně. Na závěr hodiny vyzve učitel tři žáky, aby doslova přečetli všechny své zápisy v prvním ze sloupců (tj. k témuž znaménku), pak další tři žáky k druhému sloupci – znaménku atd. Žáci tak mají srovnání svého vnímání textu s tím, jak stejný text vidí spolužáci.

Instrukce k zápisu do tabulky INSERTu

Každý si pro sebe nakreslete do sešitu (či na list pro portfolio) dost prostornou tabulku se čtyřmi sloupci. Do každého sloupce budete sami zapisovat informace k jedné ze čtyř značek. V prvním sloupci tabulky je „✓“ – запиšte tři informace, které jste znali už před četbou a text je potvrdil. V druhém sloupci je nadepsáno „+“, tam zapíšete samostatně tři nové informace, které považujete za důvěryhodné. Pod značku „-“ do třetího sloupce запиšte minimálně jednu informaci, která je v rozporu s tím, co jste si mysleli před četbou. Do čtvrtého sloupce pod „?“ zformulujte otázku (= bude to celá věta tázací, ne jen heslo!).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Na co si dát pozor: Vždy si zapisujte docela konkrétní informaci. Např. „naložený velbloud kráčí rychlostí 40 km za den“ je konkrétní informace, zatímco heslo „rychlost velblouda“ není konkrétní informace.

(Z knihy: STEELOVÁ, Jeannie L. *Co je kritické myšlení*)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pětilístek

_____ (téma)

_____ (jaká planeta Země je, v jakém je teď stavu – 2 přídavná jména)

_____ (co se na Zemi teď děje – 3 slovesa)

_____ (věta o Zemi – jak planetě Zemi může lidstvo pomoci – 4 slova)

_____ (metafora – 1 slovo – shrnutí toho předešlého)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pětílístek – Popis metody

Pětílístek je pětiřádková „básnička“ (název pochází z francouzského cinquains – pět), která pisatele vede, aby své názory a znalosti shrnul podle následujícího schématu.

Do první řádky napíše jednoslovný název pro téma (obvykle podstatné jméno). Do druhé řádky vepíše dvouslovný popis tématu, jeho podstatných vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku: Jaké je téma?). Třetí řádku sestaví ze tří slov vyjadřujících dějovou složku tématu – tedy, co „téma“ dělá nebo co se s ním děje. Do čtvrté řádky autor pětílístku napíše větu o čtyřech slovech, která se vztahuje k tématu (sloveso může chybět).

Do poslední řádky vymyslí jednoslovné synonymum, které rekapituluje podstatu tématu.

Schéma Pětílístku:

Název (obvykle podstatné jméno) _____

Popis (jaký/á je?) _____

Co dělá? _____

Věta o čtyřech slovech _____

Opětná formulace podstaty (synonymum) _____

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příklad:

Název (obvykle podstatné jméno)	sopky			
Popis (jaký/á je?)		rudé	horké	
Co dělá?		vybuchují	hoří	kouří
Věta o čtyřech slovech	velká	přírodní	ohňová	pec
Opětná formulace podstaty (synonymum)		peklo		

Charakteristika metody

Pětílístek patří mezi metody, které obvykle snadno zvládnou již malí žáčci, může se proto mylně zdát, že je vhodný hlavně pro ně. Není tomu tak. Podstatou metody je dovednost shrnout stručně nějaké téma, názor, svůj postoj. Vytvoření této jednoduché „básničky“ po jejím autorovi vyžaduje, aby svůj názor, své pojetí tématu či vědomosti vyjádřil co nejuvýstižněji. Současně je metoda velmi bezpečná, protože je zřejmé, že každý žák píše sám podle sebe, a nehodnotí se, co je a co není tzv. špatně – cílem je umožnit žákovi vyjádřit vlastní uchopení a pochopení problematiky. Metodu je vhodné použít v závěrečné fázi hodiny, kdy si žáci mají vytvořit vlastní koncept toho, co se naučili. Také se může použít na začátku hodiny, v níž žáci budou navazovat na něco známého, v tomto případě je možné na konci lekce vytvořit pětílístek nový a porovnat je mezi sebou. Překvapivě funguje tato jednoduchá metoda i u témat, s jejímž pochopením mají žáci potíže. Oni sami své znalosti shrnou, učitel ví, na co může navázat, a současně se mu odhalí míra pochopení probraného tématu.

